

တၢ်ပိၤ - Ku Paw

ယပပ်ကဗာယသး လာ ယမ့ၢ်ကညိကလုာ် လာမနုၤအယိလဲဉ်

တံနိ (သဝီတါ) ကွၢ်ဆူလဲဉ်ကဘျဲးပုၤ (၃) ▶▶

ယမိၢ်မ့ၢ် ကညိ, ယဟ် မ့ၢ်ကညိ, ယဖံမ့ၢ်ကညိ, ယဖုမ့ၢ်ကညိ, ယဖံဖးဒိဉ် မ့ၢ်ကညိ, ယဖုဖးဒိဉ်မ့ၢ်ကညိ, ယစၢၤယသ့ဉ် ယထူ ယထံးဟဲလိၤစၢၤ လၢကညိကလုာ်အဒုဉ်အထၢပုၤ စဲာ်စဲာ်န့ဉ် လိၤ လၢတၢ်န့ဉ်အယိ ယမ့ၢ်ကညိ အစၢၤ စဲာ်စဲာ် လၢအတက့ဉ် ကျိစံဉ် ဘျဲးဃုာ်အသးဒီး ကလုာ်က အသ့ဉ်နိတတိဉ်ဖိဘျဲး တကန့ဉ်လိၤ

ပယိသးကလာတဖဉ်ကထုးကွံာ်သးအဂီၢ်မ့ၢ်တြီၢ်လိာ်ကဝီဖိလၢအကလး ပပ်ဖျါထီဉ်တၢ်ဘဉ်သး

လါဒိဉ်စ့ဘဉ် ၃၀ သီ, ၂၀၂၀ နံဉ်, စးအံဉ်ဆူ ပယိသး လၢအအိဉ်ဖဲမ့ၢ်တြီၢ် ကီၢ်ဂျၢ်ပုၤတဖဉ် ကထုးကွံာ်အသး အဂီၢ် ဖဲတန့အံဉ်လါဒိဉ်စ့ဘဉ် ၃၀ သီ ဂီၤမိအဆၢကတီၢ်န့ဉ် လူၤသဲ ကီၢ်ဆဉ်အပူၤ လိာ်ကဝီဖိလၢ တကလးဘျဲး ပပ်ဖျါထီဉ် အတၢ် ဘဉ် သးလၢတၢ်လိာ် ၃ တီၢ်န့ဉ် လိၤ

ပယိသးကတုထီဉ်ကျဲ လၢပ ဟီဉ်ကဝီဖိလၢအံဉ် ခိဖျါလၢထံဉ် ကီၢ်သးတဂ့ၤ, တၢ်အုဉ်ကီၢ်တအိဉ် အယိ မ့ၢ်တၢ်ပိာ်ထွဲကထီဉ်တၢ်ဒီး ကဆဲးကထီဉ်ဝဲဆူသးဂ့ၢ်ဝီ တၢ်ဒိဉ် စိးယၤဂီၢ်ဘါ အတၢ်အိဉ်ကတီၢ် အယိ ဘဉ်ယိဉ်တၢ်လၢအဝဲသ့ဉ် တၢ်ဘဉ်တၢ်ဘၢအဂီၢ်ဒီး ဘဉ်ပပ် ဖျါထီဉ် တၢ်ပပ်သးလိာ်အဂီၢ်န့ဉ် လိာ် ကဝီဖိလၢတဖဉ်စဲးဝဲန့ဉ်လိၤ

ပယိသးကတုထီဉ်ကျဲ လၢပ ဟီဉ်ကဝီဖိလၢအံဉ် ခိဖျါလၢထံဉ် ကီၢ်သးတဂ့ၤ, တၢ်အုဉ်ကီၢ်တအိဉ် အယိ မ့ၢ်တၢ်ပိာ်ထွဲကထီဉ်တၢ်ဒီး ကဆဲးကထီဉ်ဝဲဆူသးဂ့ၢ်ဝီ တၢ်ဒိဉ် စိးယၤဂီၢ်ဘါ အတၢ်အိဉ်ကတီၢ် အယိ ဘဉ်ယိဉ်တၢ်လၢအဝဲသ့ဉ် တၢ်ဘဉ်တၢ်ဘၢအဂီၢ်ဒီး ဘဉ်ပပ် ဖျါထီဉ် တၢ်ပပ်သးလိာ်အဂီၢ်န့ဉ် လိာ် ကဝီဖိလၢတဖဉ်စဲးဝဲန့ဉ်လိၤ

ဟံးသးအပူၤ စီၤဘျးဒိဉ်မ့ၢ် စဲးဝဲလၢ “ကဘဉ်ဝဲဒုဉ်ကျဲအံဉ်န့ဉ် လၢယၤ တကဟ် လုၤတက့ၤယတုာ်လိာ် ဘဉ်, ပယိသးကတဲာ်ဘဉ်ကျဲအံဉ် ကတဲာ်ဘဉ်ဝဲဒုဉ် လၢပကလုာ်ဒုဉ် ထူလဲၤဖိတဖဉ် အတၢ်လိာ်လိၤ, တၢ်အံဉ် ဘဉ်ဒိဘဉ်ထံးစ့ၢ်ကိး ဝဲဒုဉ် ပဟီဉ် ကဝီဖိလၢန့ဉ်အသး ပဝဲဒုဉ် လိာ်ကဝီဖိလၢတဖဉ်အဂီၢ် စ့ၢ် ကိး တၢ်ဘဉ်ယိဉ်ဘဉ်ဘျဲးပုၤ တၢ်ဖုးဟဲအိဉ်ထီဉ်ဝဲ အကလုာ် က လုာ်လိၤ” အဂီၢ်န့ဉ် စဲးဘဉ်စ့ဉ်အဲး စံဉ်န့ဉ်လိၤ

လၢအဝဲသ့ဉ် ဟီဉ်ကဝီဖိလၢပုၤ ပယိသးကလာတဖဉ် ဟဲန့ဉ်လိၤ ဟူးဂဲအါထီဉ်အမဲာ်ညါ ခးပျဲးဖး ဖုးတၢ်ဒီးကျိးဒိဉ် ကျိဖိတဖဉ်, ပယိသးကတီၢ်ယုၤ ဟးဆုဉ်တၢ် လၢတၢ်ဖိခိဉ်ဒီး(Drone) ဟးဃု သ့ဉ်ညါဒီးန့ဉ်တၢ်ဂီၤ အယိ က ထီဉ် တၢ်ဘဉ်ဒိဘဉ်ထံးလၢတၢ်ဘဉ် ကွၢ်ဆူလဲဉ်ကဘျဲးပုၤ (၆) ▶▶

ခိရံယိတၢ်သးဝံဉ်ပြာအပူၤ
ပုၤဘဉ်ထီဉ်လိာ်အပတီၢ်အကျါ
နီၢ်မၤသးထူဝါ ပပ်ဃုာ်

လါဒိဉ်စ့ဘဉ် ၁၀ သီ, ၂၀၂၀ နံဉ်, စီၤရွါ ခိရံယိထံကီၢ် TV channel အမံးဟ့သ့ဉ်ပျါတဝါ လၢအမ့ၢ် KBS အံဉ် မဲဝဲဒုဉ်(Trot Nation Sports) တၢ်သးဝံဉ်ပြာအံဉ်အပူၤ လိာ်ခဲအပတီၢ် ပုၤလၢအအိဉ်တၢ်

၄၈ ကအကျါ ပပ်ဃုာ်ဝဲဒုဉ်ဒီး နီၢ် မၤသးထူဝါ အဂီၢ်န့ဉ် သ့ဉ်ညါဘဉ် န့ဉ်လိၤ

ခိရံယိထံကီၢ်, စိလဲဉ်ခိဉ်အ ပုၤတကီၢ်ခါခဲအံဉ်တၢ်မဲဝဲဒုဉ်တၢ် သးဝံဉ်ပြာတၢ်အံဉ် စးထီဉ်ဖဲလၢ ကွၢ်ဆူလဲဉ်ကဘျဲးပုၤ (၂) ▶▶

နီဒါလေးဒီးနီဘာပုဒ်သဒ္ဒါဟူးဂဲလ်လီယံဖိခွဲယံခိဉ်ဖး

လါခိဉ်စုဘာဉ် ၁၁ သီ. ၂၀၂၀ နှံ. စးပရီရီ

၂၀၂၀ နှံအဂီၢ် ပုဒ်သဒ္ဒါ အဒိ သဒ္ဒါဟူးဂဲလ်လီယံဖိခွဲယံခိဉ်ဖး (Civil Right Defender of the year 2020) အံ ဖဲလါခိဉ်စုဘာဉ် ၁၀ သီအနံနီဘာပုဒ်သဒ္ဒါဟူးဂဲလ်လီယံဖိခွဲယံခိဉ်ဖး တံလုထာဟူးဂဲလ်လီယံဖိခွဲယံခိဉ်ဖး တံလုထာဟူးဂဲလ်လီယံဖိခွဲယံခိဉ်ဖး တံလုထာဟူးဂဲလ်လီယံဖိခွဲယံခိဉ်ဖး တံလုထာဟူးဂဲလ်လီယံဖိခွဲယံခိဉ်ဖး

လါခိဉ်စုဘာဉ် ၁၁ သီ. ၂၀၂၀ နှံ. စးပရီရီ

၂၀၂၀ နှံအဂီၢ် ပုဒ်သဒ္ဒါ အဒိ သဒ္ဒါဟူးဂဲလ်လီယံဖိခွဲယံခိဉ်ဖး (Civil Right Defender of the year 2020) အံ ဖဲလါခိဉ်စုဘာဉ် ၁၀ သီအနံနီဘာပုဒ်သဒ္ဒါဟူးဂဲလ်လီယံဖိခွဲယံခိဉ်ဖး တံလုထာဟူးဂဲလ်လီယံဖိခွဲယံခိဉ်ဖး တံလုထာဟူးဂဲလ်လီယံဖိခွဲယံခိဉ်ဖး တံလုထာဟူးဂဲလ်လီယံဖိခွဲယံခိဉ်ဖး တံလုထာဟူးဂဲလ်လီယံဖိခွဲယံခိဉ်ဖး

သုဉ်ခဲပတုဟ်ဟ် ခိဉ်ဖဲခွဲယံခိဉ်ဖး တံလုထာဟူးဂဲလ်လီယံဖိခွဲယံခိဉ်ဖး တံလုထာဟူးဂဲလ်လီယံဖိခွဲယံခိဉ်ဖး တံလုထာဟူးဂဲလ်လီယံဖိခွဲယံခိဉ်ဖး

Civil Right Defender တံကရုကရီလအအိဉ်ဆီလီယံအသး တံလုထာဟူးဂဲလ်လီယံဖိခွဲယံခိဉ်ဖး တံလုထာဟူးဂဲလ်လီယံဖိခွဲယံခိဉ်ဖး

လံတံဘိးဘာဂရုလီယံ အပူဟ်ဖျါဝဲ လာ နီဒါလေးဒီးနီဘာပုဒ်သဒ္ဒါဟူးဂဲလ်လီယံဖိခွဲယံခိဉ်ဖး တံလုထာဟူးဂဲလ်လီယံဖိခွဲယံခိဉ်ဖး

သကါ ဝဲဒုဉ်တံမုးတံဂါထီတံဘာဉ် ဆဉ် တဘျီမးတဟုဉ်ဝဲအဂျူဘာဉ်. ထီတံ နုဉ်ဟုဉ်လီယံအသးမဲဝဲလီယံ. ထီတံ ခိဉ်ကတဲခိဉ်ဖး နီဒါလေးဒီးနီဘာပုဒ်သဒ္ဒါဟူးဂဲလ်လီယံဖိခွဲယံခိဉ်ဖး တံလုထာဟူးဂဲလ်လီယံဖိခွဲယံခိဉ်ဖး

ဖဲအပူဟ်ကွဉ် ၂၀၁၄ နှံ ဘိမုဉ် စာဖျိဉ်ကရုတံဂါထီတံပသီထီတံ တံဂီၢ်တံကရု (UNDP)အဂျူပစံဉ် ဖဲဉ်ဂီၢ်ဝဲဝဲကရု ဟုဉ်လုကပိဝဲ Thinking Outside the Box ခိဉ်ဖးအံဖျါကီး နီဒါလေးဒီးနီဘာပုဒ်သဒ္ဒါဟူးဂဲလ်လီယံဖိခွဲယံခိဉ်ဖး

လါနုဉ်အမဲဉ်ညါ ထံဂုဉ်ကံက ကညီတံကရုကရီ International Organization IKO “ Karen Thai Group-KTG လာအအိဉ်ကီၢ်ကွဉ် တံ. ကညီပိဉ်မုဉ်ကရု-KWO, ကညီဒီကလုဉ်စာဖျိဉ်ကရု-KNU လာအ မုဉ်ကညီ တံကရုကရီ တဖု ဟုဉ်လီယံဝဲ ခိဉ်ဖးတဖု နီဒါလေးဒီးနီဘာပုဒ်သဒ္ဒါဟူးဂဲလ်လီယံဖိခွဲယံခိဉ်ဖး

ထံအလွဉ်ဆီတလဲသးအံ တဟုဉ်ယုဉ်ဒီဝဲလါအမာဘာဉ်ဒီတံဘာဉ်အဂီၢ် ကီၢ်စံဉ်ပဒိဉ်ဖး

လါခိဉ်စုဘာဉ် ၃၀ သီ. ၂၀၂၀ နှံ. နါဉ်ဖျါထီ

ကညီကီၢ်စံဉ် ဖုဉ်အဂီၢ်ဆဉ် ယိဉ်လီၤကီၢ်စံဉ်နီဒါလေးဒီးနီဘာပုဒ်သဒ္ဒါဟူးဂဲလ်လီယံဖိခွဲယံခိဉ်ဖး တံလုထာဟူးဂဲလ်လီယံဖိခွဲယံခိဉ်ဖး

တံလုထာဟူးဂဲလ်လီယံဖိခွဲယံခိဉ်ဖး တံလုထာဟူးဂဲလ်လီယံဖိခွဲယံခိဉ်ဖး တံလုထာဟူးဂဲလ်လီယံဖိခွဲယံခိဉ်ဖး တံလုထာဟူးဂဲလ်လီယံဖိခွဲယံခိဉ်ဖး

ကီၢ်စံဉ်ပဒိဉ်ဖး တံလုထာဟူးဂဲလ်လီယံဖိခွဲယံခိဉ်ဖး တံလုထာဟူးဂဲလ်လီယံဖိခွဲယံခိဉ်ဖး တံလုထာဟူးဂဲလ်လီယံဖိခွဲယံခိဉ်ဖး

အူ. ဒုသဝီပုဒ်သဒ္ဒါ တံတဖု ယုဉ်ဒီးသဝီပုဒ်သဒ္ဒါ တံတဖု ဟ်ထီဉ်ဝဲဒုဉ် နီဒါလေးဒီးနီဘာပုဒ်သဒ္ဒါဟူးဂဲလ်လီယံဖိခွဲယံခိဉ်ဖး

တံလုထာဟူးဂဲလ်လီယံဖိခွဲယံခိဉ်ဖး တံလုထာဟူးဂဲလ်လီယံဖိခွဲယံခိဉ်ဖး တံလုထာဟူးဂဲလ်လီယံဖိခွဲယံခိဉ်ဖး တံလုထာဟူးဂဲလ်လီယံဖိခွဲယံခိဉ်ဖး

ကီၢ်စံဉ်ပဒိဉ်ဖး တံလုထာဟူးဂဲလ်လီယံဖိခွဲယံခိဉ်ဖး တံလုထာဟူးဂဲလ်လီယံဖိခွဲယံခိဉ်ဖး တံလုထာဟူးဂဲလ်လီယံဖိခွဲယံခိဉ်ဖး

ကီၢ်စံဉ်ပဒိဉ်ဖး တံလုထာဟူးဂဲလ်လီယံဖိခွဲယံခိဉ်ဖး တံလုထာဟူးဂဲလ်လီယံဖိခွဲယံခိဉ်ဖး တံလုထာဟူးဂဲလ်လီယံဖိခွဲယံခိဉ်ဖး

လါထံတဖုအံ ဒီ WHO တံဟ် ပနီဉ် အသး တံဘာဉ်ယိဉ်တအိဉ် အံသုဝဲ ဘာဉ်ဆဉ် မုဉ်ကရုကရီ တနီၤသမံသမံးတံအိဉ်သးဒီးထံဉ် ဝဲလါ ထံကရုကရီနီဒါလေးဒီးနီဘာပုဒ်သဒ္ဒါဟူးဂဲလ်လီယံဖိခွဲယံခိဉ်ဖး

ဝဲလါခိဉ်စုဘာဉ် ၂၆ သီအနံ ကီၢ်စံဉ်ပဒိဉ် ဂျူဉ်တံနီၤဟ်ဝဲတံ သမံသမံးအစာအံ မုဉ်ဝဲဒုဉ်တံ ဆာကတီၢ်လါအပူဟ်ကွဉ် ၂၀၁၉ လါအိဉ်ကထီဘာဉ်အကတီၢ် ထံစး ထီဉ်ညါညါသံ အခါလီၤဒီး ဝဲ ၂၀၂၀ နှံ. လါခိဉ်စုဘာဉ် ၄ သီအနံ ကီၢ်စံဉ်ပဒိဉ်လဲသမံသမံးဝဲ ဒီး ဒီးနီ ဝဲတံအစာတဖုအံ ဖဲတံ တနီၤဖဲ အဝဲန့ၢ်ဂျူဉ်ဝဲလါအဖိး သဲးစးတအိဉ် ဝဲဘာဉ်အဂီၢ်နီဒါလေးဒီးနီဘာပုဒ်သဒ္ဒါဟူးဂဲလ်လီယံဖိခွဲယံခိဉ်ဖး

ကီၢ်စံဉ်ပဒိဉ်ဖး တံလုထာဟူးဂဲလ်လီယံဖိခွဲယံခိဉ်ဖး တံလုထာဟူးဂဲလ်လီယံဖိခွဲယံခိဉ်ဖး တံလုထာဟူးဂဲလ်လီယံဖိခွဲယံခိဉ်ဖး

► ကတဲဟူးဂဲလ် (၂) “စီရီယံတံသမံဉ်ပြာ” တံဂီၢ်စီရီ

ယုဉ်လဲနီဒါ ပုဒ်သဒ္ဒါလီၤတပြာ တံ အနီဉ်ဂီၢ်အိဉ်လါအကလးညါဒီး ဖဲန့ၢ် တပတီၢ်ပုဒ်သဒ္ဒါအိဉ်တံလါ အကယအကျါ တံယုထာဝဲလါ အဂုကတံအိဉ်တံကွဲဝဲ ၈၄ က အကျါ ဖုဉ်ယုဉ်စုကံးဝဲဒုဉ်ဒီး ပု ဖဲယုဉ်သုဉ်ပျါ ပုသးဝဲတံတံ စီ ထုဝါအမဲ ဖုဉ်ဒိဉ် နီဒါလေးဒီးနီဘာပုဒ်သဒ္ဒါဟူးဂဲလ်လီယံဖိခွဲယံခိဉ်ဖး

ဖဲအပူဟ်ကွဉ် လါခိဉ်စုဘာဉ် ၅ သီ မုဉ်နီဒါတံပြာတံသးဝဲအခါ နီဒါလေးဒီးနီဘာပုဒ်သဒ္ဒါဟူးဂဲလ်လီယံဖိခွဲယံခိဉ်ဖး ဒီးနီဘာပုဒ်သဒ္ဒါဟူးဂဲလ်လီယံဖိခွဲယံခိဉ်ဖး ဆဉ် ၈ ဖျါဉ် (all 8 stars)အသး တံဟ်ပနီဉ် အီလါ Top-2 ဒီး ပုလါတံယုထာ ထီဉ်ဝဲ လါအဂုကတံ ၄၈ က အကျါ ဘာဉ်တံယုထာထီဉ်အံဖျါကီး အဂီၢ်နီဒါလေးဒီးနီဘာပုဒ်သဒ္ဒါဟူးဂဲလ်လီယံဖိခွဲယံခိဉ်ဖး

တံသးဝဲတံပြာ တံဂီၢ်စီရီ တံလုထာဟူးဂဲလ်လီယံဖိခွဲယံခိဉ်ဖး တံလုထာဟူးဂဲလ်လီယံဖိခွဲယံခိဉ်ဖး

စီရီယံအသး ပုလါအတဖုဝဲဒုဉ် ခိဉ်ဖဲယံခိဉ်ဖး တံလုထာဟူးဂဲလ်လီယံဖိခွဲယံခိဉ်ဖး တံလုထာဟူးဂဲလ်လီယံဖိခွဲယံခိဉ်ဖး

စီရီယံအသး ပုလါအတဖုဝဲဒုဉ် ခိဉ်ဖဲယံခိဉ်ဖး တံလုထာဟူးဂဲလ်လီယံဖိခွဲယံခိဉ်ဖး တံလုထာဟူးဂဲလ်လီယံဖိခွဲယံခိဉ်ဖး

ခိဉ်ဖဲယံခိဉ်ဖး တံလုထာဟူးဂဲလ်လီယံဖိခွဲယံခိဉ်ဖး တံလုထာဟူးဂဲလ်လီယံဖိခွဲယံခိဉ်ဖး တံလုထာဟူးဂဲလ်လီယံဖိခွဲယံခိဉ်ဖး

တံလုထာဟူးဂဲလ်လီယံဖိခွဲယံခိဉ်ဖး တံလုထာဟူးဂဲလ်လီယံဖိခွဲယံခိဉ်ဖး တံလုထာဟူးဂဲလ်လီယံဖိခွဲယံခိဉ်ဖး တံလုထာဟူးဂဲလ်လီယံဖိခွဲယံခိဉ်ဖး

တံလုထာဟူးဂဲလ်လီယံဖိခွဲယံခိဉ်ဖး တံလုထာဟူးဂဲလ်လီယံဖိခွဲယံခိဉ်ဖး တံလုထာဟူးဂဲလ်လီယံဖိခွဲယံခိဉ်ဖး တံလုထာဟူးဂဲလ်လီယံဖိခွဲယံခိဉ်ဖး

►ကဘဲးပုဂ္ဂိုလ်တၢ်ဖိစိုၣ်

- လံာ်ဆိဝဲး
- လံာ်တၢ်နၢၤ
- လံာ်ထီၣ်ကံာ်ဒဲး
- လံာ်ကွဲးကွီၤ
- လံာ်သ့ၣ်သ့
- လံာ်ကွဲးစ့ ဒီး
- လံာ်လံာ်ကဲ န့ၣ်လီၤ

လံာ်လၢပျၢၤ န့ၣ်ကလုာ်အကျိၣ် ကညီၣ်ဖျိး လံာ်မဲာ်ဖျါၣ် လၢပကွဲးအိးအိးဖျါမဲၤတၢ်အဲၤအဲၤ အကွၢ်အဂီၢ် န့ၣ်ပကွဲးနီၤအိး တၢ်လိးစၢၤတၢ်လိး “လံာ်ထီၣ်ကံာ်ဒဲး” (ဥကနၢၤ ကွၢ်ကနၢၤ)န့ၣ်လီၤ

ပျၢၤကွဲး ကညီၣ်လံာ်တၢ်စံၣ်စိၤသရၣ် ဖုစိးဆီၣ်လၢး စံးဝဲ- ပယံၤကလုာ်အံၤ တၢ်လိးစၢၤ လၢကီၤလၢသ့အယိ အလံာ်မဲာ်ဖျါၣ်အထံးန့ၣ်ဖျါဝဲ ကီၤလၢသ့ လံာ်မဲာ်ဖျါၣ်လီၤ တၢ်မ့ၢ်အဝဲသ့ၣ်တၢ်တုၤကုၤ ကီၤလၢ (ခဲအံၤ ပယံၤကီၤ)တၢ်ဘျီၣ် အဝဲသ့ၣ် ကွၢ်ကညီၣ် လံာ်မဲာ်ဖျါၣ် ဗံးဘၣ်အဝဲဘိးကွဲး ဝဲညီၣ်အယိတံးန့ၣ် ကညီၣ် လံာ်မဲာ်ဖျါၣ်အဒိဒီးဒီးန့ၣ်ကထီၣ်က့ၤ ဝဲသ့ပယံၤလံာ်မဲာ်ဖျါၣ် ဒ်ပထံၣ်ဘၣ်လၢမ့ၢ်မဲၤ တၢ်န့ၣ်အံၤအသိးန့ၣ်လီၤ

ပျၢၤကွဲး ပယံၤတၢ်စံၣ်စိၤသရၣ် ဖိာ်စံၣ်ထီၣ်အလံာ် “ပံးတကးကဲဝဲးန့ၣ်ပယံၤကွဲး” ကတြၢ်(၂)ကဘျီၣ်ပု (၆၀)ဒီးပျၢၤကွဲးတၢ်စံၣ်စိၤသရၣ် အူၤစိအလံာ် “ကယုၤ ယၤစၢၤ” ကတြၢ်(၁)ကဘျီၣ်ပု(၇၀)အပူၤန့ၣ် ကွဲးဝဲဒ်အံၤ “ပံးဝဲဒ်ပုပယံၤတၢ်တုၤကုၤ လၢညါခါန့ၣ် အံၤသ့အယိကွဲးအယိကလုာ်တဖၣ် သိၣ်လိန့ၣ်လိန့ၣ် ပု လၢဥကနၢၤ ကွၢ်ကနၢၤ (လံာ်ထီၣ်ကံာ်ဒဲး)လၢပကွဲးအိး ပယံၤအိးန့ၣ်လီၤ” ဝဲပယံၤတဖၣ်တၢ်န့ၣ်လီၤ သီသိ ဆူကီၤလၢပုၤ ချဲဒုန ဉဝ၀-၅၀၀ န့ၣ်အာၤတၢ်စၢၤ ခါန့ၣ် ပျၢၤကညီၣ်ကလုာ်အံၤအထၢတဖၣ် လၢအဖျါ ဝဲ- ပျိး, ဘျီ, ဖျါ, အဒုၣ်ကလုာ်ပဒီးဒိတဖၣ် အိၣ်ဆိး တၢ်တၢ်စၢၤလဲၣ် လၢကီၤတဘျီၣ်အံၤပုၤ အနံၣ် ၂၇၀ ဘျီၣ်လဲၣ်, ဝးထီၣ်လၢစိးန့ၣ်လဲၣ်လၢ တုၤလီၤသ့ပယံၤ စိးဖိဒိနီၣ်ဖိ တၢ်တၢ်အနီၣ်ရထီၣ်အစိး ၈၃ ၁၀၄၄ န့ၣ် န့ၣ် ပျၢၤကီၤဖိတဖၣ် ကွဲးဒုးဒုးဒုးဒုးအလံာ်ထီၣ် ကံာ်ဒဲး (ဥကနၢၤ ကွၢ်ကနၢၤ) အလံာ်မဲာ်ဖျါန့ၣ်လီၤ ဒီး တုၤကုၤ သီခါပဒီးဒိန့ၣ်ရတုၤကုၤ အိၣ်လၢ ခူသထူၣ် ဒီး ပျၢၤကုၤ သူဥပကုၣ်(ပုၣ်)တဘျီ တၢ်ဖျါသဲးကံးဝဲ ဒီး အနီၣ် ရထီၣ် ဝဲ၊ ဝဲဒုန ၁၀၅၆ န့ၣ်အခါ န့ၣ်ဟံးန့ၣ်ဝဲ ကညီၣ် အလံာ်ထီၣ်ကံာ်ဒဲးလံာ်မဲာ်ဖျါအကွၢ် အဂီၢ်အံးဒီး ဘျီဘၣ်မၤကထီၣ်က့ၤ အကွၢ်အဂီၢ်တနီၤဒီးဒုးကဲထီၣ် က့ၤထဲ ဆူလံာ်ပယံၤအလံာ်မဲာ်ဖျါတဆိဘၣ် တဆိဒ်ပထံၣ် ဘၣ်အိး လၢမ့ၢ်မဲၤတၢ်န့ၣ်အံၤ ပယံၤ လံာ်မဲာ်ဖျါၣ် အကွၢ်အဂီၢ်အသိး န့ၣ်လီၤ

ပံးပုဝဲ တုၤကုၤပျၢၤ လၢတၢ်ဆၢကတီၢ်ဖဲန့ၣ် အခါ ပယံၤတဖၣ်ကူၤထီၣ်တၢ်အာ ဒ်သိးပျၢၤကညီၣ်ပကွဲး ကွဲးကွၢ် အလံာ်သ့တသ့လၢပကွဲးအဂီၢ်, မ့ၢ်ထီၣ် ပျၢၤကညီၣ်ဖျိး အလံာ်တကလုာ် လာ်န့ၣ်အူၣ်ထီၣ် ကွဲးဝဲအမဲာ်ချ့, မ့ၢ်ထီၣ် ပျၢၤကညီၣ်ကွဲးအလံာ် တက လာ်လာ်န့ၣ်ဒိတုၤကုၤကွဲးဝဲ အစုန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢပယံၤ မဲၤ ဒ်န့ၣ်အယိ ပျၢၤကညီၣ်ပုၤ တဖၣ် ကွဲးကွၢ်အလံာ် ဖးကွၢ်အလံာ်တဘျီၣ်လၢဘျီ လၢကွဲးဒ်န့ၣ်အယိလီၤ. ပယံၤဒ့ၣ်အူၣ်ကွဲးကွၢ်မ့ၢ်မဲၤ ကညီၣ် လံာ်လံာ်လၢထီၣ်ဝဲ တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယိ ပျၢၤပပုၤတဖၣ်ဘၣ် လုၢ်ပပုၤသ့ၣ်ကွဲးကွၢ်အလံာ် လုၢ်ဒိန့ၣ်ပုၤတနီၤ သူ လၢကံးကစုၤလုၢ်ကစုၤပုၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ

ယံာ်ထီၣ်ဒီးလံာ်တဖၣ် ပအူးတၢ်ယံးအိၣ်ဟးဂီၢ် ကွဲးဝဲတနီၤ. ယံာ်ထီၣ်ဒီးတဘျီၣ်အယိ ကျီၣ်သံ ဟးဂီၢ်ကွဲးဝဲလၢကျဲ ဒ်န့ၣ်အယိ အါမးလီၤ.

ပျၢၤကညီၣ်ပုၤတဖၣ် ကွဲးကွၢ်ပကွဲးအလံာ် လၢ တၢ်သ့တသ့တဘျီၣ်လၢဘျီဘၣ်အယိ သးအးဝဲလၢ အလံာ်မဲာ်ဖျါၣ်တဖၣ် ကလိးမၤန့ၣ်ကွဲးကွၢ်အိးဒီး ဖိလဲလၢ ခါခဲ တစိးမးကွဲးကွၢ်ပကွဲးအလံာ်တသ့တသ့ပုၤလၢဘျီ အယိ မၤဝဲအဖိအမါတဖၣ်ထီၣ်န့ၣ်ကညီၣ်လံာ်မဲာ်ဖျါၣ် တဖၣ် လၢသ့ပျိၣ်အခိၣ်ထံးလဲလၢန့ၣ် န့ၣ်ဆိ ဒ်သ့ပျိၣ် အကံၣ်အသိး ဒီးသိၣ်လိန့ၣ်န့ၣ်ကွၢ်အိးပကွဲးအလံာ် လၢ တၢ်န့ၣ်အယိန့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤဖျါဒ်သိးပယံၤသ့တသ့ၣ် ညါထွဲတက့ၤ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်သးတၢ်ဂ့ၢ်အံၤ ပပုၤ ပပုၤတဖၣ် ဒိဝဲလၢထီၣ်ဒီးအံၤ-

၁. ကွဲးလံာ်လၢဂ့ၢ်လံာ်တံး လံာ်တၢ်ဖဲဒီးဝဲကွဲးထီၣ် ထီးမံးကွဲးလံာ်တံး လံာ်ဟါမံးတၢ်ချဲးတံး လံာ်ကွဲးကွီၤထီးမံးဝဲးဘၢ စိတမၤလဲဘၣ်လၢပျၢၤ.
၂. ပျၢၤကညီၣ်အလံာ်လိမာ် အိၣ်တၢ်ဒုၣ်လၢလုၢ်လၢထီၣ် လၢမ့ၢ်စံၣ်စိၤပုၤတံး ပျၢၤကညီၣ်အလံာ်တအိၣ် အိၣ်ဒုၣ်လၢလုၢ်လိမာ်လီၤ. လၢမ့ၢ်စံၣ်စိၤပုၤတံး
၃. န့ၣ်ဆိဂီၢ်မုၢ်န့ၣ်လိ န့ၣ်ဆိဂီၢ်ပုၤန့ၣ်လိ မၤလဲဝဲပယံၤမုၢ်တီ မုၢ်တဆိးလဲတဟးဂီၢ် တနီၤယံာ်ထီၣ်တံးဂီၢ် စိဒီးဖိန့ၣ်လၢကပိလံ.
၄. န့ၣ်ဆိဖိမၤဖျါဝဲ အူန့ၣ်ဖိဆုကံာ်ခိၣ်ထံး စိသီးထီၣ်လဲးဆူကီၤယံး ပုၤထီၣ်ဘၣ်သ့ထီၣ်တံးဖဲာ် ဝဲၤထီၣ်ဘၣ်သ့ထီၣ်တံးဖဲာ် လၢဘၣ်ယံးသၢလၢန့ၣ်.

ထါအိပညီၣ်ဖျါဝဲ- လၢပျၢၤန့ၣ်ပပုၤကညီၣ်တဖၣ် အိၣ်ဒီး အဝဲဒးဝဲလဲၤအဂီၢ်အထူလီၤ အလံာ်အလံာ် တဖၣ်န့ၣ် ဘၣ်တၢ်ကွဲးအိၢ် လၢတၢ်ဖဲးလိးန့ၣ်လီၤ. တလၢ ပယံၤလၢအဒိလီၤဝဲ လၢထီးမံးခဲမံးတဖၣ် မးနးမးယုၣ် ပျၢၤကညီၣ် ဒီး မးပာၤဂီၢ် မၤလိမာ်ကွဲး ကညီၣ် အလံာ်အလံာ် လၢအမုၢ်ဝဲ လံာ်ကွဲးကွီၤတဖၣ် လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယိ ပျၢၤကညီၣ်လၢဝဲတစိတမၤလဲဘၣ် ကွၢ်လၢ အလံာ်အလံာ်လၢဘျီ. မ့ၢ်လၢကညီၣ်တဖၣ် အလံာ် လိမာ်သ့ဒုၣ်န့ၣ်ကွဲးကွၢ်အိၢ်လၢ တလၢ ပယံၤ အတလၢအယိ အိၣ်တၢ်ဒုၣ်ထဲဘၣ်တံးန့ၣ် က့ၤဝဲဒီးဘၣ် စံၣ်ယဲးတၢ်စိလိးန့ၣ်ကွၢ်အိးအလံာ်တဖၣ် လၢ “ထါ” တစိဘၣ်တစိန့ၣ်လီၤ.

ထါနီၣ်ဂီၢ်သၢ ဒီး လ့ၢ်အိပညီၣ်ဖျါဝဲ- ပျၢၤကညီၣ် သးပုၤတဖၣ်ဘၣ်ယံာ်သးအးဝဲ လၢအဖိတံး လၢခဲတစိ ဖးကွၢ် ကွဲးကွၢ် အလံာ်တသ့လၢဘျီန့ၣ်လီၤ. လၢ တၢ်န့ၣ်အယိ ကျီၣ်ထီၣ်ဝဲ, မၤအဖိအမါတဖၣ် ထါနီၣ် အဆူပျိၣ်, လၢသ့ပျိၣ်အခိၣ်ထံးတဒီးမၤ အတၢ်အူ န့ၢ်အိၢ် ဒီး ကညီၣ် လံာ်မဲာ်ဖျါဒုးန့ၣ်ဆိန့ၣ်လီၤ. လၢကျိ

ဒ်အံၤန့ၣ် အဝဲသ့ၣ် မၤလိခူသ့န့ၣ်က့ၤ အဖိအလံာ်အလံာ် ကညီၣ်လၢသ့ပျိၣ်အလိး ဝဲပယံၤတဖၣ်သ့ၣ်ဘၣ်ဘၣ် အခါန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယိပတြၢ်စးဘျီက့ၤ ပံး ဖးဒိၣ်လၢပျၢၤတဖၣ် မ့ၢ်လၢ အဝဲသ့ၣ်အတၢ်ဒုသ့ဒိၣ် ဘၣ်လီၤဆီလၢ “တၢ်ထါထီၣ်” အယိ ပဝဲမဲလဲလၢ လၢမ့ၢ် မခါတန့ၣ်အံၤ ပထံၣ်ဘၣ်ဒီး ပလံာ်မဲာ်ဖျါၣ် အကွၢ် အဂီၢ်တနီၤန့ၣ်လီၤ.

ဝးထီၣ်လၢ ပပျၢၤကညီၣ် အလံာ်လိမာ်ကွဲး ဝဲဒုန ၁၀၄၄ န့ၣ်အနီၣ်ရတုၤတၢ်အဖိတံးအလိးခဲ တၢ်ဆၢ ကတီၢ်ယံာ်ဝဲ ၇၈၈ န့ၣ်လၢအမုၢ်ဝဲဝဲ ၁၈၃၂ န့ၣ် တဘျီန့ၣ် မဲးဂျၢ်န့ၣ်ရဲၣ်အသ့ပုၤဒိၣ်သရၣ်ဝဲ (Rev. Jonathan Wade) ဟံးန့ၣ်ကဒီးဝဲ ပယံၤလံာ်မဲာ်ဖျါၣ် အကွၢ်အဂီၢ်အံၤ ဒီးမအါထီၣ်က့ၤ တၢ်သိၣ်အဒု, တၢ်သိၣ်ပျိၣ်ပုၤတဖၣ် ဝဲဒုနးကထီၣ်က့ၤဝဲကညီၣ်ဖျိး လံာ်မဲာ်ဖျါၣ် ဒ်ပကွဲးပမးအီၤလၢ မ့ၢ်မဲၤတနီၤအံၤ အသိးကဒီး န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ် အယိ ပထံၣ်ဘၣ် လၢပကညီၣ်အလံာ်မဲာ်ဖျါၣ်အံၤ အခိၣ်ထံးခိၣ်ဘၣ်န့ၣ် မ့ၢ်ဒုၣ်ကညီၣ်အလံာ်ထူလဲၤ “လံာ်ထီၣ် ကံာ်ဒဲး” န့ၣ် လီၤ.

သ့ၣ်ဝဲဒုးဒုးအိၣ်ထီၣ်န့ၣ် ပကညီၣ်လံာ်ဝဲ အလိးခဲ (၅၂)န့ၣ်လၢအမုၢ်ဝဲဝဲ ၁၈၈၄ န့ၣ်အခါန့ၣ် ကညီၣ် ဒိကလုာ်ကရၢ(KNA) ကညီၣ်ဒိၣ်န့ၣ်တဖၣ် ဒီး မဲးဂျၢ် န့ၣ်သရၣ်ဝဲလဲၤ အမုၢ်ဝဲသရၣ်ဝဲတုၤပဒိၣ်ဝဲ (Vinton)သရၣ် ဝဲမဲး(Smith)သ့ၣ်တဖၣ် လဲၤကတီၢ်ပတံးထီၣ် တၢ်ဆူ ထံးဂီၢ်ပဒိၣ်အိၣ်ဘၣ်သးဒီးတၢ်ကွၢ်ဘၣ်ကွၢ်သ့ တပၤ ကညီၣ်တဖၣ် ကမၤလဲဘၣ်က့ၤအလံာ်ဒုဝဲ လၢအကျိၣ်ဒီး ကဒီးစံးဘၣ် ဝဲတုၤလၢန့ၣ်တီပဒိၣ် တံးဒီးစံး လၢကညီၣ်ကျိၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢပဒိၣ်ဟ့ၣ် တၢ်ပျၢၤအယိပျၢၤကညီၣ်မၤလဲ ဘၣ်က့ၤ အလံာ်ဒုဝဲ လၢက့ၤပျၢၤအိၣ်ဒီးပဒိၣ်တံးဒီးစံးတုၤလၢ န့ၣ်တီပဒိၣ် လၢ ၁၈၈၄ န့ၣ်လဲၤလဲၤန့ၣ်လီၤ.

လၢခဲယံာ်ကဒီး (၃၈)န့ၣ်လၢအမုၢ်ဝဲဝဲ ၁၉၂၂ န့ၣ် န့ၣ် ကီၤပယံၤပဒိၣ် အပုၤကုၤလိာ်တၢ်တကလုၤအမုၢ်ဝဲ ပဒီးကထာ်စၢၣ်စံၣ်စံၣ်ပဝဲထီၣ်တၢ်ဆူပဒိၣ်အိၣ်အိၣ် ဒ်သိး အဲကလံးပဒိၣ် ကဟ့ၣ်ပျၢၤကညီၣ် အစူးလၢ အကဒီးစံးဘၣ်သးတုၤအတီၤတဆဲး လၢကညီၣ်ကျိၣ် န့ၣ်လီၤ. တုၤယီၤဆူ ၁၉၂၅ န့ၣ်တဘျီ အဲကလံးပဒိၣ် စၢၣ်ဟါဝဲတုၤတလၢဟ့ၣ်တၢ်ပျၢၤအယိ ပျၢၤကညီၣ်မၤလဲ ဘၣ် ပျၢၤကညီၣ်အလံာ် လၢအဆိဒိး တံးဒီးစံးတုၤ လၢ အတီၤတဆဲးန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လဲာ်ပယံၤန့ၣ် ပဲန့ၣ်အခါဘၣ် တၢ်ဘၣ်သိၣ် လိ အီၤတုၤဒုၣ်ဝဲယံာ်တီၤ (Lower Burmese) န့ၣ်လီၤ. တုၤမုၢ်ကီၤပယံၤန့ၣ်တၢ်သ့တုၤ ဝဲ ၁၉၄၈ န့ၣ်တဘျီ (ဖဆပလ)အူန့ၣ်ပဒိၣ်တဆိၣ်ထွဲလၢ ပျၢၤကညီၣ်လဲၤ ကညီၣ်လံာ်လၢက့ၤလၢဘျီ. တုၤလီၤလၢ န့ၣ်ဝဲတၢ်ပာ်မၤကီၤကဒီးပဒိၣ် (တေၣ်လုၢ်န့ၣ်ဝဲကတံးဖိ အဖျါရ)ထီၣ်ပ ၁၉၆၂ န့ၣ်တဘျီ တဟ့ၣ်အစူး လၢ ပျၢၤကညီၣ်လဲၤက့ၤ လံာ်ကညီၣ်လၢတၢ်မၤလဲက့ၤက့ၤ လုၢ် တက့ၤလၢဘျီ.

ဖဲပုၤကွဲးကွၢ်အနီၣ်(၁၃၀)ဘျီ အဲကလံးပဒိၣ် တၢ် အခါ ကညီၣ်မၤလဲဘၣ် လံာ်ကညီၣ်လၢက့ၤမ့ၢ် ဝဲဒီးစံး ဘၣ်ကညီၣ်အလံာ် တုၤလၢအတီၤတဆဲးဘၣ်ဆၢ တုၤ မ့ၢ် ပယံၤကလုာ်ဒိၣ်ဖိပဒိၣ်တဖၣ် ပကွၢ်ထံးကီၤတဘျီ လုၢ်တက့ၤတၢ်ဟ့ၣ်အစူး လၢပပုၤကညီၣ်ဖိ ကမၤလဲ ဘၣ်က့ၤ အလံာ်ကညီၣ်လၢက့ၤပျၢၤလၢဘျီ တုၤမ့ၢ်မဲၤတနီၤ တနီၤအံၤန့ၣ်လီၤ.

ယဟံကမၤပး လၢယအိၣ်ဒီးယတၢ်ကူတၢ်ကၤ တၢ်ဆဲးတၢ်လၢ ဒီး ယတၢ်ကတီၢ်ကျိၣ် လၢအပတီၢ်ထီ အယိ-

ကညီၣ်တၢ်ကူတၢ်ကမၤအကူၢ်အဂီၢ် ဒီး အကံၣ်အဒဲး တဖၣ်အိၣ်ပျါလဲၤဆိန့ၣ် ကလုာ်ဂၢၤ အတၢ်ကူတၢ်ကၤ လီၤ. န့ၣ်ထီၣ်ကမၤထီၣ်ဘၣ်အိၣ်ညီၣ်ဒီးအိၣ်ပျါ ဆဲးဆဲး ကလလၢမၤ တၢ်လီၤကံးပုၤဒီးန့ၣ်လီၤ. ကညီၣ်မၤအတၢ်သံ ကျိၣ် ဒီး တၢ်သံကျိၣ်ပိးလိတဖၣ်. ကညီၣ်မၤအတၢ်စံးတၢ် ဒွဲး ဒီး ထူၣ်ဂုၢ်လုၢ်လံာ်တဖၣ် အိၣ်တုၤဟံလဲယၢ်နီၣ်န့ၣ် လၢအကယၤသ့ၣ်တဖၣ် လဲၤဘၣ်ဆၢသိသံဘျီဒီးဒုၣ် တၢ်, ထူးန့ၢ်ဒီးပုၤအသးဒုၣ် တၢ်, ကဲဘျီၤကဲပျိၣ်ဒီးဒုၣ် တၢ်လၢဟီၣ်ဒိၣ်တဘျီအံၤအူၣ် တုၤမ့ၢ်မဲၤတနီၤအံၤ န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယိ “ပံးပုၤပဒိၣ် လၢပျၢၤအတၢ် ဟ့ၣ်သါ” တဖၣ်အံၤ. ကဲထီၣ်က့ၤတၢ်လၢ တၢ်ကပိလဲ လၢ

ပပျၢၤကညီၣ်ဖိ တကလုာ်အံၤအဂီၢ်ဒီး ပဟံကမၤလၢပသး သ့ လၢကလုာ်ကမဲာ်ညါ လၢတၢ်ဂီၢ်တဖၣ်အံၤ အယိ လီၤ.

တၢ်ကတီၢ်ပနီၣ်ပုၤလၢ “ပျၢၤကလုာ်” ကသ့အဂီၢ် တၢ်ကတီၢ် ကျိၣ်မ့ၢ်တၢ်အဂီၢ်ဒိၣ်သ့ၣ်လၢပျၢၤကလုာ် န့ၣ် အဂီၢ်လီၤ. န့ၢ်ကီးလိးန့ၣ်လၢန့ၢ်မ့ၢ်ကညီၣ်ဘၣ် ဆၢၣ် န့ၣ်ကတီၢ်ကညီၣ်အကီၢ် မ့ၢ်တဘျီဘၣ်န့ၣ် န့ၣ်တဖၣ် ဆိဒီး ထံးလုၢ်ပုၤလၢအကတီၢ်ဒီးကွဲး အနီၣ်ကစၢ် ကျိၣ် (ကတီၢ်ကျိၣ်ကျိၣ်ကလုာ်ဂၢၤ တၢ်ကတီၢ် လၢကညီၣ် တၢ်ကတီၢ်အကျိၣ်)ဘၣ်. လၢပပျၢၤကညီၣ်ဖိ အတၢ်ကတီၢ် ကျိၣ်အပူၤ ပပုၤပပုၤပပုၤပပုၤတဖၣ်ဟ့ၣ်သါတုၤပာ်မီၤညါ လၢပကစုးကါ သ့အိးအဂီၢ်အိၣ်ဟံဝဲဒုၣ် လၢလၢပုၤပုၤ န့ၣ်လီၤ. လၢပကစုးကါဒီးကံာ်ဒဲးဒီးပကမဲာ်မၤလဲထီၣ် ပတၢ်ကတီၢ်အပျၢၤတဖၣ်အဂီၢ်, လၢပကစုးကါအိၣ်ထီၣ်န့ၣ် ပတၢ် ကတီၢ်အထၢပာ်အဂီၢ် “ဝီၢ်ညါ, ဝီၢ်ဆိဖး, တၢ်ကတီၢ်ဆွဲး, တၢ်ကတီၢ်ဒီဒိ, တၢ်ကတီၢ် ဒီဘျီ, တၢ်ကတီၢ်ဒီဘျီ, တၢ်ကတီၢ်ဒီဖိမိမိ, တၢ်က တီၢ်အိၣ်လု, တၢ်ကတီၢ်ရုၢ်, တၢ်ကတီၢ်ဒွဲး” အိၣ် ဟံဝဲဒုၣ် သါလၢပုၤပုၤန့ၣ်လီၤ.

ဘျီဆၢ မ့ၢ်လၢပနီၣ်ပုၤကစၢ်ဒုၣ်ပတီၢ်ပတီၢ်ဒိၣ် လံာ်ပုၤပုၤ ပတၢ်ကတီၢ်လၢအအိၣ်တုၤဒီးပုၤတဖၣ် တုၤ, မ့ၢ်ဖျါတီ “ပကတီၢ်ဒီဒိကွဲး ပကညီၣ် အတၢ် ကတီၢ်” အပျၢၤတဖၣ်လၢပတၢ်ကတီၢ်မ့ၢ်ဆုၣ်မ့ၢ်ဂီၢ် အပူၤအယိ ပတၢ်ကတီၢ်ထူလဲတဖၣ်လဲၤမံးန့ၣ်ကွဲးဝဲ ပုၤတဆဲးတဖၣ်လဲၤတၢ်ဘၣ်. တၢ်န့ၣ်တြၢ်လၢပကဘၣ် လံာ်သ့ၣ်ပာ်သးဒီး တုၤအံၤအူၣ်ညါဒီးန့ၣ် ပကးကျိးစၢး စူးကါကတီၢ်က့ၤ ပကညီၣ်တၢ်ကတီၢ်အကျိၣ်စံာ်စံာ်လၢ အတကျိၣ်ကျိၣ်ယုာ်သးဒီး ကလုာ်ကမၤအတၢ်ကတီၢ် နီ တဖျါဘၣ်,လၢမ့ၢ်ဆုၣ် မ့ၢ်ဂီၢ်ပတၢ်ကတီၢ်အပူၤန့ၣ် လီၤ.

“ထါ” မ့ၢ်ကျိၣ်တၢ်ကတီၢ်အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ် အပတီၢ် ထီကတၢ်လၢပုၤတကလုာ်န့ၣ်အဂီၢ်လီၤ. ပပျၢၤကလုာ် လၢညါတစိန့ၣ်မ့ၢ်ပုၤပုၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢအနၢၤ ထါဒီး ဒိထါသ့အုၣ်ထါသ့ကံးနီၣ်ဂံးစးယုာ်ယုာ်လီၤ. လၢတၢ်သိၣ် လီၤလဲလဲတၢ်အခါ, လၢတၢ်ကတီၢ်ဒိ ကတီၢ်ဟံဝဲတၢ်အခါ ဒီးလၢတၢ်ကျိၣ်မိကျိၣ်ယုၤလဲာ် သး ဆၢကတီၢ်အခါဒုၣ် လဲလဲလၢအတၢ်ကတီၢ်အပူၤန့ၣ် တပုၤဒီးထါနီၣ်တစိန့ၣ် တဘျီဘၣ်. တဖျါထီၣ် လၢပုၤ သ့ၣ်ဘၣ်သးစံးဖိဒိသ့ၣ် တဖၣ်အကျိၣ်ဒုၣ်လဲၤကတီၢ် တၢ်န့ၣ်တပုၤဒီး ထါနီၣ် တဘျီဘၣ်. ပျၢၤကညီၣ်တဖျါသ့ၣ်ဘၣ်သးစံးမ့ၢ်လိၣ် ဘီၣ်လိၣ်တဖၣ်လၢအဝဲသ့ၣ် အတၢ်ကတီၢ်ယုာ်အံၤ လိာ်ကွဲးလိာ်သးအဂီၢ်န့ၣ်, တကဒီး တကတံးအံၤ တံးဆဲးလီၤအသး, ကတီၢ်ဆဲးအးလိာ်လု လိာ်အသး န့ၣ်ဒီးထီၣ်ဒိၣ်ဆၢလိာ်အသးလၢထါ အကျိၣ်ဒုၣ်လဲၤန့ၣ် လီၤ. အဒိ-

- ခွါ- မိဖိဆူၣ်ဘီသ့ဒိၣ်ဘီ, မိာ်ဘၣ်“မိ”စိအိၣ် တလီၤ
- ခွါ- မိဖိဆူၣ်ဝါသ့ဒိၣ်ဝါ, မိာ်ဘၣ်“မိ”တမိာ်အိၣ် သး
- မုာ်- န့ၣ်လုၢ်ဆၢလၢအယံး, ဆၢလၢပာ်ပုၤအိၣ် ပုၤသံ
- ခွါ- ဒိၣ်ထီၣ်ဟံၣ်ပုၤပုၤဟံၣ်ပုၤ, ပျၢၤကီၤယံး ကူၣ်ဟံၣ်ပုၤ
- မုာ်- န့ၣ်ကုၤဒိသ့ၣ်လၢလီၤ, အိၣ်မုာ်ယၤအအံၤအသိ
- ခွါ- မိဖိစးမိခွါန့ၣ်မုၢ်လၢ, ပဲးကွၢ်ကွဲးဒီးနီၣ်တန့ၣ် ကွဲးန့ၣ်ကွဲး, ကွဲးတန့ၣ်ကွဲး, ကွဲးတုၤအကဲလၢန့ၣ်
- မုာ်- န့ၣ်ကံးယၤလၢကဆၢ, ကဆၢတဖၣ်ဒီးဒုးဒုး
- ခွါ- မိတကံးနုၤလၢကဆၢ, မိကံးနုၤပုၤမုၢ်နီၣ်ဂုၤ
- မုာ်- န့ၣ်ကံးယၤလၢကဆၢ, ကဆၢတဖၣ်ဒီးဒုးဒုးထီၣ်
- ခွါ- မိတကံးနုၤလၢကဆၢ, မိကံးနုၤပုၤမုၢ်နီၣ်ဘျီ
- မုာ်- န့ၣ်ကံးယၤလၢကဆၢ, သပၤတၢ်သ့ပုၤသ့
- ခွါ- မိတကံးနုၤလၢသပၤ, မိကံးနုၤပုၤမုၢ်နီၣ်န့ၣ်အီၤ..
- မုာ်- န့ၣ်ကံးယၤလၢကဆၢ, ကဆၢတဖၣ်ဒီးဒုးဒုး
- ခွါ- မိတကံးနုၤလၢကဆၢ, မိကံးနုၤပုၤမုၢ်နီၣ်ဂုၤ

ဒ်သီးကထူးကွံသးကလာၤတဖၣ်အဂီၢ်ကမၤဝဲဒၣ်ကမျၢၢ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤဒ်ဒၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်အဂ့ၢ်ယိၣ်လိၣ်တၢ်မုၢ်တၢ်ညှုၣ်ကရၢၢ်တၢ်အိၣ်ဖိၣ်ဖးဒ်အပူၤဆာတံၣ်လီၤဝဲ

လါဒ်စ့ဘၣ် ၂၈ သီ. ၂၀၂၀ န့ၣ်. စးအံၣ်ထ့ ပယီၤသးကလာၤ လၢအဆီၣ်ဆီလီၤသးလၢ ယိၣ်လိၣ်တၢ်မုၢ်တၢ် ချဲၣ် ကရၢၢ်ဟံၣ်ကစီၤအပူၤတဖၣ် န့ၣ် လၢကတၢၢ်အတီၢ်မုၢ်ဒ်သီးကထူးကွံဒ်ဝဲအဂီၢ် ကမၤဝဲဒၣ်ကမျၢၢ်တၢ်ဟူး တၢ်ဂဲၤဒ်ဒၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်လီၤအဂ့ၢ်န့ၣ် ယိၣ်လိၣ်တၢ်မုၢ်တၢ်ညှုၣ်ကရၢၢ် ၂ စိတဝီၣ် တၢ်အိၣ်ဖိၣ်ဖးဒ်အပူၤဝဲၤ ထူးထီၣ်ပာ်မျၢၢ်ဝဲန့ၣ်လီၤ

လါဒ်စ့ဘၣ် ၂၈ သီ. ၂၀၂၀ န့ၣ်. စးအံၣ်ထ့ ပယီၤသးကလာၤ လၢအဆီၣ်ဆီလီၤသးလၢ ယိၣ်လိၣ်တၢ်မုၢ်တၢ် ချဲၣ် ကရၢၢ်ဟံၣ်ကစီၤအပူၤတဖၣ် န့ၣ် လၢကတၢၢ်အတီၢ်မုၢ်ဒ်သီးကထူးကွံဒ်ဝဲအဂီၢ် ကမၤဝဲဒၣ်ကမျၢၢ်တၢ်ဟူး တၢ်ဂဲၤဒ်ဒၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်လီၤအဂ့ၢ်န့ၣ် ယိၣ်လိၣ်တၢ်မုၢ်တၢ်ညှုၣ်ကရၢၢ် ၂ စိတဝီၣ် တၢ်အိၣ်ဖိၣ်ဖးဒ်အပူၤဝဲၤ ထူးထီၣ်ပာ်မျၢၢ်ဝဲန့ၣ်လီၤ

လါဒ်စ့ဘၣ် ၂၈ သီ. ၂၀၂၀ န့ၣ်. စးအံၣ်ထ့ ပယီၤသးကလာၤ လၢအဆီၣ်ဆီလီၤသးလၢ ယိၣ်လိၣ်တၢ်မုၢ်တၢ် ချဲၣ် ကရၢၢ်ဟံၣ်ကစီၤအပူၤတဖၣ် န့ၣ် လၢကတၢၢ်အတီၢ်မုၢ်ဒ်သီးကထူးကွံဒ်ဝဲအဂီၢ် ကမၤဝဲဒၣ်ကမျၢၢ်တၢ်ဟူး တၢ်ဂဲၤဒ်ဒၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်လီၤအဂ့ၢ်န့ၣ် ယိၣ်လိၣ်တၢ်မုၢ်တၢ်ညှုၣ်ကရၢၢ် ၂ စိတဝီၣ် တၢ်အိၣ်ဖိၣ်ဖးဒ်အပူၤဝဲၤ ထူးထီၣ်ပာ်မျၢၢ်ဝဲန့ၣ်လီၤ

လါဒ်စ့ဘၣ် ၂၈ သီ. ၂၀၂၀ န့ၣ်. စးအံၣ်ထ့ ပယီၤသးကလာၤ လၢအဆီၣ်ဆီလီၤသးလၢ ယိၣ်လိၣ်တၢ်မုၢ်တၢ် ချဲၣ် ကရၢၢ်ဟံၣ်ကစီၤအပူၤတဖၣ် န့ၣ် လၢကတၢၢ်အတီၢ်မုၢ်ဒ်သီးကထူးကွံဒ်ဝဲအဂီၢ် ကမၤဝဲဒၣ်ကမျၢၢ်တၢ်ဟူး တၢ်ဂဲၤဒ်ဒၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်လီၤအဂ့ၢ်န့ၣ် ယိၣ်လိၣ်တၢ်မုၢ်တၢ်ညှုၣ်ကရၢၢ် ၂ စိတဝီၣ် တၢ်အိၣ်ဖိၣ်ဖးဒ်အပူၤဝဲၤ ထူးထီၣ်ပာ်မျၢၢ်ဝဲန့ၣ်လီၤ

လါဒ်စ့ဘၣ် ၂၈ သီ. ၂၀၂၀ န့ၣ်. စးအံၣ်ထ့ ပယီၤသးကလာၤ လၢအဆီၣ်ဆီလီၤသးလၢ ယိၣ်လိၣ်တၢ်မုၢ်တၢ် ချဲၣ် ကရၢၢ်ဟံၣ်ကစီၤအပူၤတဖၣ် န့ၣ် လၢကတၢၢ်အတီၢ်မုၢ်ဒ်သီးကထူးကွံဒ်ဝဲအဂီၢ် ကမၤဝဲဒၣ်ကမျၢၢ်တၢ်ဟူး တၢ်ဂဲၤဒ်ဒၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်လီၤအဂ့ၢ်န့ၣ် ယိၣ်လိၣ်တၢ်မုၢ်တၢ်ညှုၣ်ကရၢၢ် ၂ စိတဝီၣ် တၢ်အိၣ်ဖိၣ်ဖးဒ်အပူၤဝဲၤ ထူးထီၣ်ပာ်မျၢၢ်ဝဲန့ၣ်လီၤ

လါဒ်စ့ဘၣ် ၂၈ သီ. ၂၀၂၀ န့ၣ်. စးအံၣ်ထ့ ပယီၤသးကလာၤ လၢအဆီၣ်ဆီလီၤသးလၢ ယိၣ်လိၣ်တၢ်မုၢ်တၢ် ချဲၣ် ကရၢၢ်ဟံၣ်ကစီၤအပူၤတဖၣ် န့ၣ် လၢကတၢၢ်အတီၢ်မုၢ်ဒ်သီးကထူးကွံဒ်ဝဲအဂီၢ် ကမၤဝဲဒၣ်ကမျၢၢ်တၢ်ဟူး တၢ်ဂဲၤဒ်ဒၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်လီၤအဂ့ၢ်န့ၣ် ယိၣ်လိၣ်တၢ်မုၢ်တၢ်ညှုၣ်ကရၢၢ် ၂ စိတဝီၣ် တၢ်အိၣ်ဖိၣ်ဖးဒ်အပူၤဝဲၤ ထူးထီၣ်ပာ်မျၢၢ်ဝဲန့ၣ်လီၤ

သးတၢ်ဖၣ်ဆၢအယံၣ်မုၢ်တြီၢ်လီၤကစီၤဖိၣ် ၃,၀၀၀ ဘျဲၣ်ဘၣ်ယျံၣ်ပံးဖျိး

လါဒ်စ့ဘၣ် ၂၉ သီ. ၂၀၂၀ န့ၣ်. စးအံၣ်ထ့ မုၢ်တြီၢ်(ဖၣ်ပုၣ်) ဟံၣ်ကစီၤဝဲၤ ဗဲၤပုၤတဖၣ်အကပီၤကပၤတၢ်ကထီၣ်သးလၢပဒိၣ်သုးမုၢ်ဒိၣ်ဒီး ကညိဒီကလုာ်စၢဖိၣ်ကရၢၢ်-KNU သးကွ(၅)စုဒုၣ်တီၤအဖိၣ်လၢသးကရၢၢ်တဖၣ်အဘၣ်ဇၢၤ သးကွဂီၢ်တီၢ်ဖုၣ်စၢအယံၣ် လီၤကစီၤဖိၣ် ၃,၀၀၀ ဘျဲၣ်ဘၣ်ယျံၣ်ပံးဖျိးဝဲၤအဂ့ၢ်န့ၣ် KNU တကဖၣ်န့ၣ်လီၤ

စးထီၣ်ဖဲအပူၤကွဲၤလါဒ်စ့ဘၣ်ဘျဲၣ်ထီၣ်သိၣ်န့ၣ် မုၢ်တြီၢ်(ဖၣ်ပုၣ်) ကီၢ် န့ၣ်, ဒွဲၣ်လိၣ်ကီၢ်ဆၣ်, ဗဲၤပုၤဟံၣ်ကစီၤအပူၤန့ၣ် KNU စုဒုၣ်တီၤအဖိၣ်လၢသးကရၢၢ်တဖၣ်ဒီး ပယီၤ သးတဖၣ်အဘၣ်ဇၢၤ ဒီဖျိလၢသးကွဂီၢ်တီၢ်ဖုၣ်စၢ တဖၣ်အယံၣ်ဗဲၤပုၤကရၢၢ်ဒီးဗဲၤသုၤကရၢၢ်ပုၤ လီၤကစီၤသဝီဖိ ၃,၀၇၆ ကဒီး န့ၣ်ထီၣ်ထုာ်သဝီ ဟံၣ်ဖဲအဖျၢၣ် ၄၀ ယၣ်ယၣ် ဘၣ်ယျံၣ်ပံးဖျိးတုၤလၢခဲအံၣ်တဖၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ် KNU သးကွ(၅)ပူၤကတီၢ်တၢ်ပၤ သးဒိၣ်ဒိၣ်ဂီၢ်ဂီၢ်စီၤကျါဒိၣ်ဝဲန့ၣ် လီၤ

အဝဲစံးဝဲလၢ ဗဲၤပုၤကရၢၢ်သဝီ လၢအစံၣ်ပုၤထူးထီၣ်သးကရၢၢ်အိၣ်ဝဲ ၁၀ ဖျၢၣ် ဟံၣ်ဖဲအိၣ်ပုၤဖိၣ်ဝဲလၢအိၣ်ဝဲ(၄၉၉), ဝဲၤပုၤ (၁,၄၆၆), ဝဲၤပုၤ (၁,၄၅၇)ၤ ပုၤန့ၣ်ဂီၢ် ဟံၣ်ဖဲ ခဲလၢအိၣ်ဝဲ (၂,၅၇၃) ကန့ၣ်လီၤ ဝဲၤပုၤသဝီလၢအစီၣ်ဘျဲၣ်ဒီးဗဲၤသုၤကရၢၢ်သဝီ (၂)ဖျၢၣ် ဟံၣ်ဖဲအိၣ်ဝဲ(၅၁)ဖျၢၣ်, ဝဲၤပုၤ(၁၅၆)ၤ, ဝဲၤပုၤ (၁၄၇)ၤ ပုၤန့ၣ်ဂီၢ် ဟံၣ်ဖဲလၢအိၣ်ဝဲ (၃၀၃) ကန့ၣ်လီၤ န့ၣ်ထီၣ်ထုာ်စုၢ်ကီၢ် ဟံၣ်ဖဲ(၄၀)ဖျၢၣ် ယုၤပုၤထူးထီၣ်သးလဲဒီး လၢသဝီပုၤန့ၣ်ဟံၣ် ခိၣ်အိၣ်တၢ်ကူၤဝဲ ၅ န့ၣ်လီၤ”

အဂ့ၢ်န့ၣ် ဗဲၤဘၣ်ခိၣ်ခိၣ်န့ၣ်လီၤ

လီၤကစီၤဖိၣ်န့ၣ်တဖၣ် ဝဲၤစံၣ်အိၣ် န့ၣ်ထီၣ်ထုာ်သးလၢတၢ်လီၤအဂ့ၢ်

တဖၣ်ဒီး တကီၢ်ခဲၤခဲၤအံၣ်ကီၢ် ကညိကီၢ်စံၣ်, သးခိးကီၢ်ဆၢ ဒီးပဒိၣ်သုး မုၢ်ဒိၣ်တဖၣ် ဒီဖျိလၢဝဲၤပုၤပုၤပုၤဝဲၤတၢ် ဒီးကျိးဒီးကျိၤကျိၤဖိဆံးတဖၣ်အယံၣ် လီၤကစီၤဖိၣ်တဖၣ်ကရၢၢ်လီၤအိၣ်ဆိး ကဒါလၢအကစၢ်လီၤကျဲၤအိၣ်ဒီး ဝဲဘၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ် KNU သးကွ(၅)တကဖၣ်န့ၣ်လီၤ

ဟံၣ်ကစီၤဖိၣ်န့ၣ်တဖၣ် အပူၤန့ၣ်ပယီၤသးတကပၤ ပၤအချဲၣ်ကျဲၤသး ဝဲၤလီၢ်ဒိၣ်သုၣ် (၈ကေ-၈)စုဒုၣ်တီၤ အဖိၣ်လၢ ဒိၣ်ချဲၣ်သးကရၢၢ် (၁မရ-၃၃၉) ဟူးကဲၤဝဲဒၣ်ဒီး မုၢ်မုၢ်လၢ KNU တကဖၣ်န့ၣ်သးကွ(၅)စုဒုၣ်တီၤအဖိၣ်လၢ KNLA (၁၀၂) သးကရၢၢ်တဖၣ် အိၣ်ဆိး လီၤသးဟူးကဲၤဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ

စးထီၣ် ဖဲအပူၤကွဲၤလါဒ်စ့ဘၣ် ၁ သိအနံၣ်န့ၣ် ဝဲၤခဲၣ်ကပၤတၢ်ဝဲၤလဲၤသး စးထီၣ် ကထီၣ်ဝဲဒီး ဖဲလၢဒိၣ်စ့ဘၣ် ၁၅ သိအနံၣ်န့ၣ် ဒီဖျိလၢ KNLA ထူးမုၢ်ပီၤအယံၣ် ပယီၤသးဖိတနီၤ ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးအိၣ်ဝဲဒ်န့ၣ်လီၤ

ကညိ ဂ့ၢ်ဝီ ခွဲၤယၣ်ကရၢၢ်(KHRG) ပုၤန့ၣ်တၢ် ဝဲၤလဲၤဒ်ပုၤဂီၢ်ဝဲဒီးယၣ်အသးန့ၣ်လီၤ လီၤကစီၤဝဲၤစိတဖၣ် အဝဲသုၣ်ကအိၣ်ဆိး ဝဲလၢတၢ်ပုၤတၢ်ပုၤစးအိၣ်တၢ်န့ၣ် အခွဲဒီးအိၣ်ပာ်လၢ တကီၢ်ခါဆၢ

ကတီၢ်ခဲၤအံၣ်ကီၢ်န့ၣ် ဝဲၤတၢ်ဂီၢ်ခါအဆၢကတီၢ်ခဲၤအံၣ်ဘျဲၣ်ကူးဘုဆၢ ကတီၢ်ခဲၤအံၣ် မုၢ်ဘၣ်စဲၣ်ဝဲဒ်အံၣ်န့ၣ် အဝဲသုၣ်တၢ်အိၣ်ပူၤတၢ်အိၣ်ပူၤဘျဲၣ်အဂီၢ် တၢ်တၢ်ကတီၢ်ခဲၤအံၣ်သ့ဝဲလီၤ ဒီဖျိလၢခိၣ်ဝဲဒ်အဆၢကတီၢ်ခဲၤကီၢ်န့ၣ် အဆၢ အဝဲသုၣ်တဖၣ်လၢကအိၣ် မူဝဲအဂီၢ်အခွဲဒီးအဆၢဝဲဘၣ်” အဂ့ၢ်န့ၣ် ဝဲဘၣ်စ့ခဲၤအံၣ်န့ၣ်လီၤ

ဘၣ်ထွဲ ဒီး တကီၢ်ခါ ကရၢၢ်တဖၣ်ဘၣ်ယျံၣ်ပံးဖျိး တၢ်ဂီၢ်အံၣ်န့ၣ် ခုၣ်အံၣ်စဲၣ်ဆဲးကျိးသဲကွၢ်ဝဲဒ်ကီၢ်စဲၣ်ပဒိၣ်ပုၤတၢ်ပုၤဘျဲၣ်ဒါ လၢအဘၣ်ထွဲတဖၣ်ဘၣ်ဆီၣ် တုၤလၢလါဒ်စ့ဘၣ် ၂၈ သိ မုၢ်တၢ်လီၤစုကူၤခိၣ် ဆၢစံၣ်ကဒါဝဲတအိၣ်နီၣ်တပံးဘၣ် န့ၣ်လီၤ

KNU ဒီး ပဒိၣ်သုးမုၢ်ဒိၣ်တဖၣ်အဘၣ်ဇၢၤ ဆဲးလီၤဝဲ ထံၣ်ကီၢ်ဒိဘုၣ် တၢ်ပတုာ်တၢ်ဝဲ(NCA)လံာ် ယံး ယံာ်အံၣ် န့ၢ်ဝဲဒ်(၅)န့ၣ်ဘျဲၣ်လဲၤဘၣ်ဆၢ တုၤလၢခဲအံၣ်တဖၣ်ထွဲသး တကီၢ်တဖၣ်အံၣ် တၢ်ပီၣ်တဲသကီၢ်ဝဲ တန့ၢ်ဒီးဘၣ်အယံၣ်လဲၤဘၣ်လဲၤလီၤလိာ်သး လၢလဲတလၢကူၤတလၢတၢ်လီၤတဖၣ်ဒီး ဝဲခိမံကပၤ တၢ်ဝဲလဲၤသးကဲထီၣ်အိၣ်ဝဲတလီၤလီၤန့ၣ်လီၤ

လါဒ်စ့ဘၣ် ၂၈ သီ. ၂၀၂၀ န့ၣ်. စးအံၣ်ထ့ ပယီၤသးကလာၤ လၢအဆီၣ်ဆီလီၤသးလၢ ယိၣ်လိၣ်တၢ်မုၢ်တၢ် ချဲၣ် ကရၢၢ်ဟံၣ်ကစီၤအပူၤတဖၣ် န့ၣ် လၢကတၢၢ်အတီၢ်မုၢ်ဒ်သီးကထူးကွံဒ်ဝဲအဂီၢ် ကမၤဝဲဒၣ်ကမျၢၢ်တၢ်ဟူး တၢ်ဂဲၤဒ်ဒၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်လီၤအဂ့ၢ်န့ၣ် ယိၣ်လိၣ်တၢ်မုၢ်တၢ်ညှုၣ်ကရၢၢ် ၂ စိတဝီၣ် တၢ်အိၣ်ဖိၣ်ဖးဒ်အပူၤဝဲၤ ထူးထီၣ်ပာ်မျၢၢ်ဝဲန့ၣ်လီၤ

လါဒ်စ့ဘၣ် ၂၈ သီ. ၂၀၂၀ န့ၣ်. စးအံၣ်ထ့ ပယီၤသးကလာၤ လၢအဆီၣ်ဆီလီၤသးလၢ ယိၣ်လိၣ်တၢ်မုၢ်တၢ် ချဲၣ် ကရၢၢ်ဟံၣ်ကစီၤအပူၤတဖၣ် န့ၣ် လၢကတၢၢ်အတီၢ်မုၢ်ဒ်သီးကထူးကွံဒ်ဝဲအဂီၢ် ကမၤဝဲဒၣ်ကမျၢၢ်တၢ်ဟူး တၢ်ဂဲၤဒ်ဒၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်လီၤအဂ့ၢ်န့ၣ် ယိၣ်လိၣ်တၢ်မုၢ်တၢ်ညှုၣ်ကရၢၢ် ၂ စိတဝီၣ် တၢ်အိၣ်ဖိၣ်ဖးဒ်အပူၤဝဲၤ ထူးထီၣ်ပာ်မျၢၢ်ဝဲန့ၣ်လီၤ

လါဒ်စ့ဘၣ် ၂၈ သီ. ၂၀၂၀ န့ၣ်. စးအံၣ်ထ့ ပယီၤသးကလာၤ လၢအဆီၣ်ဆီလီၤသးလၢ ယိၣ်လိၣ်တၢ်မုၢ်တၢ် ချဲၣ် ကရၢၢ်ဟံၣ်ကစီၤအပူၤတဖၣ် န့ၣ် လၢကတၢၢ်အတီၢ်မုၢ်ဒ်သီးကထူးကွံဒ်ဝဲအဂီၢ် ကမၤဝဲဒၣ်ကမျၢၢ်တၢ်ဟူး တၢ်ဂဲၤဒ်ဒၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်လီၤအဂ့ၢ်န့ၣ် ယိၣ်လိၣ်တၢ်မုၢ်တၢ်ညှုၣ်ကရၢၢ် ၂ စိတဝီၣ် တၢ်အိၣ်ဖိၣ်ဖးဒ်အပူၤဝဲၤ ထူးထီၣ်ပာ်မျၢၢ်ဝဲန့ၣ်လီၤ

လါဒ်စ့ဘၣ် ၂၈ သီ. ၂၀၂၀ န့ၣ်. စးအံၣ်ထ့ ပယီၤသးကလာၤ လၢအဆီၣ်ဆီလီၤသးလၢ ယိၣ်လိၣ်တၢ်မုၢ်တၢ် ချဲၣ် ကရၢၢ်ဟံၣ်ကစီၤအပူၤတဖၣ် န့ၣ် လၢကတၢၢ်အတီၢ်မုၢ်ဒ်သီးကထူးကွံဒ်ဝဲအဂီၢ် ကမၤဝဲဒၣ်ကမျၢၢ်တၢ်ဟူး တၢ်ဂဲၤဒ်ဒၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်လီၤအဂ့ၢ်န့ၣ် ယိၣ်လိၣ်တၢ်မုၢ်တၢ်ညှုၣ်ကရၢၢ် ၂ စိတဝီၣ် တၢ်အိၣ်ဖိၣ်ဖးဒ်အပူၤဝဲၤ ထူးထီၣ်ပာ်မျၢၢ်ဝဲန့ၣ်လီၤ

လါဒ်စ့ဘၣ် ၂၈ သီ. ၂၀၂၀ န့ၣ်. စးအံၣ်ထ့ ပယီၤသးကလာၤ လၢအဆီၣ်ဆီလီၤသးလၢ ယိၣ်လိၣ်တၢ်မုၢ်တၢ် ချဲၣ် ကရၢၢ်ဟံၣ်ကစီၤအပူၤတဖၣ် န့ၣ် လၢကတၢၢ်အတီၢ်မုၢ်ဒ်သီးကထူးကွံဒ်ဝဲအဂီၢ် ကမၤဝဲဒၣ်ကမျၢၢ်တၢ်ဟူး တၢ်ဂဲၤဒ်ဒၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်လီၤအဂ့ၢ်န့ၣ် ယိၣ်လိၣ်တၢ်မုၢ်တၢ်ညှုၣ်ကရၢၢ် ၂ စိတဝီၣ် တၢ်အိၣ်ဖိၣ်ဖးဒ်အပူၤဝဲၤ ထူးထီၣ်ပာ်မျၢၢ်ဝဲန့ၣ်လီၤ

လါဒ်စ့ဘၣ် ၂၈ သီ. ၂၀၂၀ န့ၣ်. စးအံၣ်ထ့ ပယီၤသးကလာၤ လၢအဆီၣ်ဆီလီၤသးလၢ ယိၣ်လိၣ်တၢ်မုၢ်တၢ် ချဲၣ် ကရၢၢ်ဟံၣ်ကစီၤအပူၤတဖၣ် န့ၣ် လၢကတၢၢ်အတီၢ်မုၢ်ဒ်သီးကထူးကွံဒ်ဝဲအဂီၢ် ကမၤဝဲဒၣ်ကမျၢၢ်တၢ်ဟူး တၢ်ဂဲၤဒ်ဒၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်လီၤအဂ့ၢ်န့ၣ် ယိၣ်လိၣ်တၢ်မုၢ်တၢ်ညှုၣ်ကရၢၢ် ၂ စိတဝီၣ် တၢ်အိၣ်ဖိၣ်ဖးဒ်အပူၤဝဲၤ ထူးထီၣ်ပာ်မျၢၢ်ဝဲန့ၣ်လီၤ

► ကတီၢ်ခဲၤအံၣ်ကီၢ်န့ၣ် “နီၤဖိၣ်ပုၤလီၤအိၣ်ကမုၢ်စီ” တၢ်ပီၣ်ထွဲ

၁၈ သိအနံၣ်န့ၣ်သ့ဝဲ တၢ်ပီၣ်ထွဲကရၢၢ် ပုၤန့ၣ်တၢ် နီၤဖိၣ်ပုၤ မၤဒီး ဝဲဘၣ်ခိၣ်ခိၣ်န့ၣ်ဒီး UN Women ကရၢၢ်အံၣ်မၤစၢၤဝဲတၢ် ဆဲးစံးတဖၣ်အိၣ်ဝဲလဲၤသးတၢ်လီၤအဆၢကတီၢ်ခဲၤအံၣ်ဘျဲၣ်ကူးဘုဆၢ ကတီၢ်ခဲၤအံၣ် မုၢ်ဘၣ်စဲၣ်ဝဲဒ်အံၣ်န့ၣ် အဝဲစံးဝဲလၢ “တၢ်ဆဲးစံးတၢ်သိၣ်လိၣ်အံၣ် မၤဝဲလဲၤတၢ်ဖုၣ်စၢန့ၣ် တဘျဲၣ်ဘၣ်ဒီး မၤဝဲလဲၤဒိၣ်ဒိၣ်တၢ်သိၣ်လိၣ်မုၢ်ပုၤန့ၣ် ကဆဲးထီၣ်လၢ အပတီၢ်ထီလီၤ အပတီၢ်ထီ မုၢ်ဝဲန့ၣ် တၢ်သ့စုပိၣ်ဘၣ်လၢမၤသ့ယာ်တဖၣ် ဒ်သီးကတုၤလၢတၢ်ဆၢတၢ်ပုၤလီၤအဂီၢ် ပညိၣ်ပာ်ဒီး ကမၤကထီၣ်ဝဲလီၤ” အဂ့ၢ်န့ၣ် စံးဝဲန့ၣ်လီၤ

လၢန့ၣ်အမဲၣ်ညါ တၢ်သိၣ်လိၣ် မုၢ်ဝဲန့ၣ်ပုၤလၢအထီၣ်တၢ်မၤလီဝဲသ့ဝဲ တဖၣ်အံၣ် ဒ်သီးကျိၤစုစုတၢ် ဟံးန့ၣ် ကအိၣ်လၢဟံၣ်ပူၤဖီဖျါအဂီၢ် တကးဘၣ် တီၣ်ပာ်ဝဲလၢ ကထူးထီၣ်ဂ့ၢ်လီၤအံၣ်လၢမုၢ်စီတီၣ်အတၢ်ပုၤန့ၣ်(တံၣ်ဆဲၣ်)တဖၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်နီၤမၤမၤဒီး မၤဝဲစံးဝဲန့ၣ်လီၤ

တၢ်သိၣ်လိၣ် လၢဘၣ်တၢ်မၤဝဲတလၢအတီၢ်ပုၤအံၣ် ကီၢ်စဲၣ်ပုၤဂီၢ်ပုၤပုၤပုၤတၢ်ဖိတကျဲၤ တီၣ်ဒိၣ်ရိၣ်ဝဲဒ်ဒိၣ်ဒီး UN Women ကရၢၢ်အံၣ်မၤစၢၤဝဲတၢ် ဆဲးစံးတဖၣ်အိၣ်ဝဲလဲၤသးတဖၣ်ဒီး သုၣ်တီၢ်ကွဲၤပီၣ်မုၢ်ကရၢၢ်မၤစၢၤဝဲ တၢ်ဆဲးစံးသးကရၢၢ်တဖၣ်ဟံၣ်ဖိၣ်မၤစၢၤဝဲတၢ် ဝဲအဂ့ၢ်န့ၣ်သ့ဝဲညါဘျဲၣ်န့ၣ်လီၤ

လၢတၢ်သိၣ်လိၣ်ဘျဲၣ်အံၣ်အပူၤလီၢ် အိၣ်ကမုၢ်ပုၤတီၢ်သိၣ်လိၣ်ဖိတထီၣ်ဝဲ ၂၀ ကဒီး တၢ်သိၣ်လိၣ်န့ၢ်ဝဲနီၣ်ခိၣ် ထံးတၢ်ဆဲးစံး အကျိၤအကျဲၤတဖၣ်လၢအမုၢ် ကညိတၢ်ကူတၢ်ကူ ဒိၣ်ကညိတၢ်ကူတဖၣ်, ဝဲကတဖၣ်, ဝဲသ့ဝဲတၢ် ကူတၢ်ကူတဖၣ်, ဝဲၤပုၤစုအုၤကတဖၣ်, ဝဲၤပုၤမုၢ်ဆုၤကတဖၣ်, ဝဲၤပုၤမုၢ်ဆုၤနီၣ်တၢ်အဆၢအိၣ်ဖိၣ်လဲၤန့ၣ်ဝဲအဂ့ၢ်န့ၣ် တၢ်သိၣ်လိၣ်သ့ဝဲ မုၢ်တဖၣ်စံးဝဲန့ၣ်လီၤ

ပုၤတီၢ်စံးတၢ်သိၣ်လိၣ် ခါသ့

စီအု စံးဝဲလၢ “ ကျဲၤခါထွဲလၢကတၢၢ်လဲၤအဂီၢ်ဒီးဟံၣ်ဖိၣ်ဖိးအဂီၢ် မုၢ်န့ၢ်ဘၣ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ တၢ်အံၣ်န့ၣ် ကဆဲးထီၣ်ကဒါတၢ် ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့လၢအပတီၢ်ထီလီၤ တၢ်သိၣ်လိၣ်တၢ်ခါအမုၢ်ဝဲန့ၣ် အိၣ်ဒီးကဲထီၣ်(Fashion Designer)န့ၣ် မုၢ်လၢဝဲလီၤ” အဂ့ၢ်န့ၣ် စံးဝဲန့ၣ်လီၤ

ဖဲ ၂၀၁၆ န့ၣ်အခါ လုၢ်ပျံၣ်ကီၢ်ဆၢ, မံၢ်သဝီ ဟံၣ်ကစီၤအပူၤ ဒီဖျိပဒိၣ်သုးမုၢ်ဒိၣ်, သုးခိးကီၢ်ဆၢ (BGF) ကရၢၢ်တဖၣ် ဟံၣ်ဖိၣ်ဖိးထီၣ်သးကရၢၢ်ဒီး ဘူးဒးတၢ်ဘါတၢ် ဂူထီၣ်ဝဲသီထီၣ် ကညိသုးမုၢ်ဒိၣ် -DKBA(ထူးပးသးကရၢၢ်) တဖၣ်အဘၣ်ဇၢၤ တၢ်ခဲလဲၤသးကဲထီၣ်အယံၣ် လီၤကစီၤသဝီဖိတဖၣ် လၢကအိၣ်ကဒုသးအဂီၢ် ဟံးတုၤဝဲဒ်ဖဲမ့ၢ်ကွဲၤညါတၢ်လီၤဒီး တုၤလၢခဲအံၣ်တဖၣ် ကူၣ်ဝဲလၢအတၢ်လီၤတၢ်ကျဲၤတသ့ဒ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ

ကျွန်ုပ်တို့ကံကောင်းသောတစ်နေ့လောကအတွက်အားပေးသော နတ်လောကအတွက်အားပေးသောတစ်နေ့လောကအတွက်

ကျွန်ုပ်တို့ကံကောင်းပေး (၆) ▶▶▶

ဒီတိုက်ပုလင်းအိတ်ကမ္ဘာပိတ်ပိတ်တစ်ဖက်အင်္ဂါတက်အိတ်အိတ်နဲ့ဝဲတက်ဆေးစား တက်သိပ်လိ

လက်ခံစုစုဘာ ၂၀ သီ. ၂၀၂၀ နှင့်. စီမံခန့်ခွဲမှု
ကညီကီဝီစံနဲ့. လျှော်ပျော်ကီ
ဆုနဲ့. ဒီတိုက်(ပွဲကွဲကွဲ)ပုလင်းကမ္ဘာ
အလီဝီ ပိတ်ပိတ်မိတ်မိတ်တစ်ဖက်
တက်အိတ်အိတ်နဲ့ဝဲ တက်ဆေးစားတက်သိပ်
လိ လာ အဆီကတက်တက်တက် စေး
ထိတ်ပဲလက်ခံစုစုဘာ ၁၁ သီတု
လာလီယုနဲ့အိတ်နဲ့ ၁၀ သီအနဲ့
အဂ္ဂါနဲ့ သွက်ညါဘာ နှင့်လိ
လာတက်ဆေးစားတက်ကူညီဘာ
ကူညီသုတစီ နီသီးကမ္ဘာပိတ်ပိတ်
လာတက်လျှော်အိတ်နဲ့ဝဲသီးသမ္မတ
ကန့်အဂ္ဂါ မှုလီတက်ပတ် ဝဲဒီးမ
ဟုတ်လိအဂ္ဂါနဲ့ ပဲလက်ခံစုစုဘာ

ကျွန်ုပ်တို့ကံကောင်းပေး (၆) ▶▶▶

ပတ်ပတ်တိုက်ကစီပုလင်းပယ်သုံးဒီး KNLA တိုက်ခိုက်ဆေးကဲထိတ်အယိကမျှော်ဘာယုမဲဟေးဖျိုးအိတ်ထိတ်

လက်ခံစုစုဘာ ၁၇ သီ. ၂၀၂၀
နှင့်. စေးအိတ်ဆု
မှုလီတိုက်ရုနဲ့. ခွဲနီလီကီ
ဆုနဲ့. မဲဒုဟိတ်ကစီပုလင်း ပဲလက်ခံစုစု

စုစုဘာ ၁၅ သီအနဲ့နဲ့ပယ်သုံးမှု
ခိတ် ဒီး ကညီဒီကလုတ်စီဖျိတ်ကရု-
KNLA တဖတ်အဘာတဲစား တက်ထူး
မှု ပိတ်ဒီးတက်ခဲလိတ်သီးကဲထိတ်

အဂ္ဂါနဲ့ ခဲကပလတ် ဟံကင်ဟံ
ကျွန်ုပ်တို့ထိတ် ဟံဖျိတ်ခဲနဲ့လိ
ပဲလက်ခံစုစုဘာ ၁၅ သီအနဲ့
ပယ် သုံးတက်ဘီးဘာရုလီတက်

ကစီဥပဒေအစီအစဉ်ကရု ထူး
ထိတ် ဟံဖျိတ်လဲ ပယ်သုံးတဖတ်
လာ အဟံထိတ်ဖျိတ်ထိတ်ပဲဟံပြေး
တက်ဂါ မဲဒုဟိတ်အကပိတ်ကပ
တဖတ်အံ နှင့် ကညီဒီကလုတ်စီဖျိတ်
ကရု-KNU သုံးကု(၅)ခုခွဲတီ
အဖိလတ် KNLA သုံးကရုဖိတ်တဖတ်
မဲဒုဘာ တက်ထူးမှုပိတ်အယိ ခဲခိတ်
ကပ တက်ခဲလိတ်သီးကဲထိတ်ပဲဒု
နဲ့လိ

ပဲလက်ခံစုစုဘာ အတိုက်ပု
KNLA သုံးကု(၅)အံ ဟံထူးအဲ
သွက်ပုဒီးမှုပိတ် ၅ ဘျီဒီး ဟံခဲ
သု အဲသွက်အပု ၄ ဘျီဝဲ ပဲလက်
ခံစုစုဘာ ၁၅ သီအနဲ့ တက်ဟံထူး
အဲ သွက်ဒီးမှုပိတ်အံနဲ့ အဲသွက်
အသူး တနီဘာဒီးဘာထံးအိတ်ပဲ
အဂ္ဂါနဲ့ ပယ်သုံး လတ်တက်ဟံဖျိတ်
ကျွန်ုပ်တို့ကံကောင်းပေး (၆) ▶▶▶

တက်ဂါ - Ku Paw

ထံကီလိတ်ထံဖိဂု

ပုလင်းခိတ်အနဂါလိတ်
မဲဒီးနဂါတုဂါသပိတ်
မှုကမဲ ပုလင်းထံ
ပုလင်းထံးထံအိတ်ဝဲ

အာတလတ်ဂုတစီ
ဒီပမှုပုကညီ
ထံတအိတ်ပမှုကီ
ကီတဂုလူလီယံ

ခိတ်တဖျော် နှင့်ခဲဒု
ခိတ်သုယံလဲကျွန်ုပ်တို့ကျွန်ုပ်
ကီတကျွန်ုပ်တို့ကျွန်ုပ်
ပာယံနဲနဲနဲနဲနဲ (သီလဲဝဲ)

အိတ်မှုပုမာတီတီ
ပုလင်းလိအိတ်အိတ်
အိတ်တသု ကဲတကျွန်ုပ် (အဆိပ်)
မဲတဘာ ကဲတကျွန်ုပ်

ဝဲသီးပုတုတီတု
ဝဲသီးခိတ်ကျွန်ုပ်တက်
မှုကမဲနဂါဟံထူး
တက်ရက်ဂါဘာကျွန်ုပ်

ကဲခိတ်နဂါတညီဘာ
ကဲခုပုဘာကန့်
ဟံခိတ်ညီ ချိတ်ဂု
ထံကီလိတ်ထံဖိဂု

လာတက်အိတ်ကဲကျွန်ုပ်တက်
စီလက်ဖျိတ် (တီနီဖိ)